Влада-Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 201 (2203) ♦ Четвер, 28 жовтня 1999 року ♦ Ціна договірна

28 жовтня

✔ 1944 р. Радянські війська завершили визволення України від німецько-фашистських загарбників.

✔ 1956 р. У селі Трипілля Київської області відкрито пам'ятник-обеліск комсомольцям — учасникам Трипільського походу, які загинули у 1919 році.

✔ 1989 р. Верховна Рада УРСР ухвалила закон про державний статус української мови.

✔ 1994 р. Підписано договір про дружбу та співробітництво між Україною і Канадою.

Для всіх нас святий день

До 55-річчя визволення України

Привітання з 55-ою річницею визволення України від фашистських загарбників 28 жовтня 1999 року

Дорогі витязі війни!

Шановні співвітчизники!

Від імені Верховної Ради України сердечно вітаю вас з 55-ою річницею визволення України від фашистської навали.

28 жовтня для всіх нас святий день, коли остання п'ядь української землі була очищена від чужинців-завойовників.

Боротьба за визволення України була всенародною, священною, справедливою, оскільки йшлося про відстоювання незалежності Батьківщини, права на життя, продовження роду. Ціною мільйонів життів своїх воїнів, партизанів і підпільників, ціною скалічених доль мирного населення, страшних руйнувань народного господарства, страждань і втрат заплатив народ України за перемогу над фашистськими загарбниками.

Низький уклін нашим дорогим ветеранам за героїчну перемогу в кривавій битві за рідний край, за відновлення нашої Вітчизни із попелу, за мирні світанки і дитячий сміх.

Ми збережемо пам'ять про ваш подвиг. Донесемо до правнуків героїчні дні вашої юності і непереборне бажання бачити свою землю вільною, квітучою, щасливою.

Спасибі, рідні, що в ці нелегкі часи ви залишаєтесь у строю, що донесли нам правду про ту страшну війну. Бо саме зараз необхідно відновити моральні цінності і повернути духовні надбання нашому народу і надзвичайно важливо, щоб міцнів зв'язок між поколіннями, щоб ви передавали свій великий досвід і мудрість нащадкам, вчили їх любити свою Вітчизну так полум'яно і самовіддано, як ви, а вони оточували вас теплом, увагою і турботою. Тоді сильною і непереможною буде Україна.

Голова Верховної Ради України
Олександр ТКАЧЕНКО.

Вклонімося визволителям

Учора в Києві відбулися урочистості з нагоди 55-ї річниці визволення України від фашистських загарбників. У святкових заходах взяли участь Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко, Президент України Леонід Кучма.

У палаці «Україна» на урочистих зборах, присвячених 55-й річниці визволення України, виступив з промовою глава держави. У зборах взяв участь Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко.

Майстри мистецтв дали святковий концерт.

ПЕРШИЙ КРОК ЗРОБЛЕНО. І ВПЕВНЕНО

19—23 жовтня Україна зробила перший крок до заснування власного міжнародного авіасалону. Перша Міжнародна авіакосмічна виставка «Авіасвіт-XXI», котра відбулася в столиці, засвідчила: Україна готова посісти гідне місце у світовому виставковому процесі в галузі авіації та космосу.

(Закінчення на 8-й стор.).

Фото Михайла МАРКІВА (УНІАН).

Роз'яснення

Центральної виборчої комісії щодо заборони проведення передвиборної агітації, що супроводжується наданням виборцям безплатно або на пільгових умовах відповідно товарів, послуг, цінних паперів, грошей, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей

Конституція України гарантує громадянам України право брати участь в управлінні державними справами, вільно обирати і бути обраними. Вибори Президента України є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Передвиборна агітація може здійснюватися у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

З метою забезпечення реалізації і захисту конституційних виборчих прав громадян при проведенні виборів Президента України, рівності можливостей для всіх кандидатів у Президенти України під час проведення виборчої кампанії Центральна виборча комісія роз'яснює, що відповідно до вимог частини третьої статті 33 Закону України «Про вибори Президента України» забороняється проведення передвиборної агітації, що супроводжується наданням виборцям безплатно або на пільгових умовах відповідно товарів, послуг, цінних паперів, грошей, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей.

Порушення цієї вимоги Закону тягне за собою кримінальну відповідальність.

Я вам пишу...

Виборець радить кандидатові у Президенти

Шановний Петре Симоненко!

Ні за яких обставин не знімайте свою кандидатуру.

Ми закликаємо молодь прислухатися до нашого голосу — учасників бойових дій, ветеранів війни і праці. Чуєте? Чи можна прожити за 50—70 гривень на місяць? Ви добре знаєте, що сталося з Україною. Її завели в страшне провалля розрухи і злиднів. Населення опинилося за межею бідності, до 13 млрд. доларів зріс зовнішній борг України. Ви знаєте, хто в цьому винен, хто скоїв цей страхітливий злочин — вони сьогодні знову рвуться до влади.

П. МАРКОВ
і ще 59 підписів ветеранів Великої Вітчизняної війни.

Передплата-2000

Щасливий із Щасливого

Спробував і виграв

Серафим Федорович Забєлін не приховував своєї радості. Ще б пак, виграти такий приз! Зі Щасливого, що в Цюрупинському районі, наш передплатник приїхав до Берислава за декілька годин до призначеного часу. Дуже вже кортіло 74-річному чоловікові на власні очі побачити опалювальний котел. Саме його як заохочувальний приз для передплатників «Голосу України» надав Бериславський машинобудівний завод, очолюваний Віктором Шпитальним. До слова, Серафим Федорович нашу газету передплачує з дня її заснування. Надалі теж не збирається їй зраджувати. Хоча, зрозуміло, доведеться врізати й без того куций сімейний бюджет. Але зостатися без газети інвалід війни II групи собі не може дозволити.

Херсонська область.

На знімку: директор Бериславського машинобудівного заводу В. Шпитальний вручає нашому передплатникові С. Забєліну приз.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

❍ *На створення робочих місць для шахтарів Стаханова Луганської області Кабмін виділяє 2 млн. грн.*

❍ *В одному з парків Львова виявлено півкілограма ртуті.*

❍ *Донецька міліція знешкодила групу злочинців з 8 осіб, підозрюваних у серії вбивств та розбійних нападів.*

❍ *У Форосі (Крим) завершився міжнародний екологічний форум за участю військовослужбовців країн НАТО і країн—учасниць програми «Партнерство заради миру».*

P.S.

До виборів залишилося 3 дні

Офіційно

Заява кандидата у Президенти України Олександра Ткаченка

Шановні співвітчизники!

На виконання ваших наказів на виборах народних депутатів Верховна Рада України постійно аналізує ситуацію в економіці, причини стійкого спаду виробництва, руйнації підприємств, зубожіння переважної більшості людей.

Ми приходимо до однозначного висновку: біди українського народу — від помилкового курсу реформ та невмілого управління життєвими процесами Президентом України і виконавчими структурами влади. Виправдання ними своїх помилок недосконалістю законів є свідомим обманом людей. Законодавча база України дозволяє забезпечувати стабільний розвиток держави. Але Президент і його оточення порушують Конституцію, ігнорують закони. Вони звели державу зі шляху прогресу і розвитку. Навіть говорити соромно, на здивованих очах усього світу нашу недавно економічну міць, унікальні верстати, машини і обладнання перетворюють на металобрухт і за безцінь вивозять за кордон.

Зупинити це можна єдиним шляхом — об'єднати людей на виборах для обрання нового Президента.

Але Л. Кучма та його найближче оточення, яке неправедно розбагатіло, з усіх сил чіпляються за владу, хочуть залишити Л. Кучму президентствувати ще п'ять років. Здійснення цього —трагедія для народу і держави.

Вони йдуть на залякування, обман і підкуп виборців. Не гребують і фальсифікацією виборів. Усе це є головним арсеналом їхніх так званих виборчих технологій.

Кандидати у Президенти, які мають вагомий досвід управління територіальними і галузевими органами, державними структурами, з моєї ініціативи в серпні 1999 року об'єдналися в названу народом «канівську четвірку». Мене підтримали Є. Марчук, О. Мороз і В. Олійник. Два місяці нашого співробітництва позитивно вплинули на формування поглядів і переконань виборців, стримування тих, хто покладався на нечесні методи.

На жаль, нам не вдалося зробити найголовніше — визначити з «четвірки» єдиного кандидата у Президенти. Я зробив усе можливе для підтримки кандидатур О. Мороза, Є. Марчука. Навіть погоджувався в інтересах держави залишити посаду Голови Верховної Ради і очолити Кабінет Міністрів. Досягнута при моїх поступках угода проіснувала лише півдоби. О. Мороз вирішив іти на вибори самостійно.

Зважаючи на те, що це рішення може дещо посилити виборчі шанси Л. Кучми, я вирішив підтримати на виборах лідера комуністів П. Симоненка. Такий хід знайшов розуміння у керівництва Селянської партії України, членом якої я є із самого її заснування. Комуністи послідовно проводять політику на забезпечення соціальної справедливості, розвитку економіки, підвищення добробуту народу. Це близьке і до ідейних поглядів Селянської партії. Впевнений, що спільно ми зможемо скоріше подолати затяжну кризу, організованіше здійснити Національну програму відродження України. Ми всіляко сприятимемо відновленню і розвитку виробництва всіх форм власності, чесного приватного підприємництва, становленню соціально орієнтованої ринкової економіки.

Переконаний, що ближчим часом до нас приєднаються ще ряд політичних партій і громадських організацій, які по-справжньому піклуються про добробут народу, розвиток держави, її міжнародний авторитет.

Закликаю всіх громадян, хто хоче добра своїм сім'ям, своїм дітям, зробити правильний вибір і проголосувати за кандидата у Президенти від комуністів і селян України — П. Симоненка.

Нам усім конче потрібна перемога, перемога над кризою економіки і бідою людей!

О. ТКАЧЕНКО.

27 жовтня 1999 року.

Дайте свій прогноз на 31 жовтня

Суперпропозиція від «Голосу України»: назвіть прізвища кандидатів у Президенти, котрі, на вашу думку, вийдуть у другий тур. А може, на ваш погляд, його й зовсім не буде. Тоді вкажіть прізвище переможця в першому турі виборів Президента. Той, хто правильно назве результати голосування, одержить передплату «Голосу України» на перше півріччя 2000 року. Свої прогнози надсилайте на листівках або телеграмами зі штемпелем не пізніше 30 жовтня ц. р. Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. Зробіть позначку «Прогноз на 31 жовтня».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

За підкуп чи обман — від п'яти до восьми років

Виборчий лікнеп

Ми продовжуємо інформувати про правила президентських виборчих перегонів. Чимало наших читачів слушно запитують: так, у законі є певні заборони, обмеження, застороги. Але чи передбачено відповідальність за їх порушення?

Справді, навіть із вуст керівництва Центрвиборчкому не раз доводилося чути нарікання на недосконалість виборчого законодавства. Однак у Кримінальному та Адміністративному кодексах є чимало статей, які за намагання грати за власними правилами обіцяють не вельми веселу перспективу.

Адміністративна відповідальність

За публічні заклики або агітацію бойкотувати вибори Президента України, опублікування або поширення неправдивих відомостей про кандидата у Президенти України згідно зі статтею 186-2, част. 1 Кодексу України про адміністративні правопорушення накладається штраф розміром від трьох до шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Те саме «тягне» й агітація за або проти когось із кандидатів у день виборів.

Видача членом дільничної виборчої комісії виборчого бюлетеня для голосування за іншу особу (скажімо, за дружину чи сусіда) загрожує штрафом від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів (ст. 186-2, част.2).

За втручання в роботу виборчих комісій під час підрахунку голосів, визначення результатів виборів або підбиття їх загальних підсумків — штраф від трьох до шести неоподатковуваних мінімумів (ст.182-2, част.3)

Кримінальна відповідальність

Участь громадян України у виборах Президента є добровільною. Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у виборах. Контроль за волевиявленням виборців забороняється. Ніхто не має права втручатися у діяльність виборчих комісій, — твердить закон про вибори Президента. Кримінальний кодекс України передбачає серйозні види кримінальної відповідальності за ряд порушень виборчого законодавства. Так, за перепони здійсненню виборчого права громадян або роботі виборчої комісії, вчинені з метою вплинути на результати виборів, — загрожує позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років (ст.127, част.1). За підкуп, обман, пошкодження майна або застосування насильства до громадянина, який здійснює свої виборчі права, або члена виборчої комісії чи його близьких родичів, за погрози застосувати таке насильство чи знищити майно, — строк від п'яти до восьми років (ст.127, част.2).

Видача членом виборчої комісії виборчого бюлетеня особі, яку не внесено до списку виборців, або видача виборцю виборчих бюлетенів замість іншої особи карається позбавленням волі на строк до п'яти років (ст.128, част.1).

Підлог, тобто виготовлення виборчого документа (бюлетеня для голосування, протоколу виборчої комісії) невстановленого зразка чи виготовлення у спосіб, не передбачений законом, внесення до виборчого документа завідомо неправдивих відомостей або будь-яка інша його підробка, використання підробленого виборчого бюлетеня будь-якою особою може завершитися ув'язненням на три-п'ять років (ст.128, част.2).

Якщо буде доведено причетність до підлогу виборчих документів, а також до неправильного підрахунку голосів, завідомо неправильного оголошення результатів виборів члена виборчої комісії або іншої посадової особи, відповідальність іще суворіша. Позбавлення волі на строк від п'яти до восьми років із позбавленням права обіймати певні посади чи вести певну діяльність на строк до п'яти років (ст.128, част.3).

За умисне порушення таємниці голосування під час виборів з використанням влади чи посадового становища (членом виборчої комісії чи іншим посадовцем) Кримінальний кодекс передбачає покарання позбавленням волі і права обіймати певні посади на 2—5 років (ст. 129, част. 2).

Якщо таємницю голосування умисно порушить будь-яка інша фізична особа, не посадовець, це загрожує позбавленням волі строком від одного до трьох років (ст.129. част.1).

Оскарження

Згідно із законом про вибори Президента, рішення, дії або бездіяльність виборчих комісій можуть бути оскаржені кандидатами у Президенти України, їх довіреними особами, уповноваженими особами партій та блоків, а також виборцями протягом семи днів з дня прийняття рішення чи вчинення дії до виборчої комісії вищого рівня або безпосередньо до суду за місцем розташування дільничної виборчої комісії. Щодо територіальної комісії — до обласного суду, міських Київського та Севастопольського судів чи до Верховного Суду АРК. Скарги або заяви розглядаються протягом трьох днів, а в разі оскарження рішень чи дій виборчкомів менш як за три дні до виборів чи в день їх проведення — негайно.

Проголосувати можна і в іншому місті

Чи можна проголосувати на президентських виборах, якщо в неділю, 31 жовтня, хтось не буде вдома? Скажімо, поїде на дачу, до родичів у село чи до іншого міста України. Чи можна отримати так зване відкріплення, як було на попередніх виборах?

Як пояснив секретар Центральної виборчої комісії Ярослав Давидович, можна. У цьому разі напередодні від'їзду (включно до суботи, 30 жовтня) виборцеві треба прийти з паспортом на виборчу дільницю за місцем прописки, написати заяву й отримати довідку за підписом голови дільничної комісії про виключення зі списку виборців. Згідно з постановою ЦВК у довідці вказується, що виборець вибув з території такої-то виборчої дільниці такого-то територіального виборчого округу і виключений дільничною виборчою комісією зі списку виборців.

З цією довідкою (відкріпленням) виборець може прийти голосувати на будь-яку виборчу дільницю у тому місті чи селі, де він перебуватиме у неділю (його внесуть до тамтешнього списку виборців). І спокійно відпочивати з почуттям виконаного громадянського обов'язку.

Мал. Віктора ПОПОВА.

«Вашому весіллю від нашого»

Репліка

Перед виборами глава держави пройнявся глибоким співчуттям до людей «тяжкої долі» — керівників регіонів і ув'язнених. Що між ними спільного —здогадатися неважко. Якщо ті й ті 31 жовтня зроблять «правильний вибір», їх, згідно з намірами Леоніда Кучми, буде амністовано. Після виборів. Слухняних «зеків» випустять із-за грат, а «губернаторів», навпаки, засадять... у верхній палаті парламенту. Перспектива чудова, головне, задовольняє всі сторони виборчого процесу. Особливо патрона всіх покараних «надто жорстоко».

На думку Президента, потрібно переглянути Кримінальний кодекс, бо за нинішнім можна за вкрадений мішок полови на п'ять років загриміти до буцегарні, і ніхто не несе відповідальності за поцуплені мільйони. Дуже правильна думка: невже тепер з ініціативи Леоніда Даниловича відповідальність упаде на голови тих з його оточення, хто «промишляє» вочевидь не половою?

Разом з тим пан Кучма визнає: у в'язницях є й такі типи, яким «прощення» нема. Голосуючи в місцях позбавлення волі та слідчих ізоляторах під «індиферентним» поглядом громадян начальників, електорате в робах, будь пильним і врахуй «пом'якшувальні обставини». Тоді від «їхнього весілля щось перепаде і вашому»: невелике таке «прощення». А якщо комусь із тих, хто не переобтяжений прагненням волі, захочеться пожартувати з долею і Кримінальним кодексом, — він може вибрати з бюлетеня прізвище інше: Мороза, Марчука чи, наприклад, Костенка. Впаяють «почесне звання» рецидивіста і правильно зроблять: не до всіх «ми повинні ставитися гуманно».

Цікаво, а бажання глави держави власноручно завдати тілесних ушкоджень опозиційним журналістам (здається, так трактується юридичною мовою блатна заявка: буду бити по морді?) передбачатиметься у «переглянутому» Кримінальному кодексі? І на який термін позбавлення волі — як за мішок полови чи вкрадені мільйони?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

«Правильний вибір»: хто проти?

600 тисяч примірників донецької газети «Правильний вибір», присвяченої кандидатові у Президенти Олександру Морозу, були віддруковані, але не видані замовнику. Про безпрецедентний випадок розповів редактор газети Олександр Клименко:

— На початку виборчої кампанії Донецьке обласне об'єднання ділових людей «Господар», яке підтримує Олександра Мороза, придбало право видання чотирьох спецвипусків газети «Правильний вибір». Адміністративний тиск на опозиційну газету був такий, що всі донецькі видавництва відмовилися друкувати третій випуск, а також кілька видавництв Харківської й Дніпропетровської областей. Замовлення нарешті розмістили у Дніпропетровську, у видавництві «Зоря». Ми надали друкарні папір і оплатили послуги.

Однак готову продукцію не отримали.

Представники штабу підтримки Олександра Мороза терміново виїхали до Дніпропетровська. У міліції повідомили офіційну версію подій — мовляв, друкарня загубила всі документи на це замовлення і не може знайти. Потім в офіційному поясненні видавництво посилалося на помилки під час оформлення замовлення і поліграфічний брак.

«Морозівці» заявили, що згодні забрати бракований тираж у кількості 500 тисяч примірників, а також повідомили про подію представників ОБСЄ. Одна з них —Еліза Меєр — особисто побувала на складі і пересвідчилася в наявності небракованого тиражу. Проте газет замовникам так і не видали. Видавництво повернуло гроші.

Ліна КУЩ.

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про внесення зміни до статті 4 Закону України «Про підприємництво»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Абзац двадцять сьомий частини четвертої статті 4 Закону України «Про підприємництво» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст. 168; Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 17, ст. 80, № 26, ст. 158; 1999 р., № 7, ст.52, № 8, ст.60, № 36, ст.317, № 38, ст.350) викласти у такій редакції:

«діяльність, пов'язана з наданням туристичних послуг».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
6 жовтня 1999 року,
№ 1121-XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про внесення зміни до статті 5 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Доповнити пункт 5.2 статті 5 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181; 1998 р., № 10, ст. 35) підпунктом 5.2.11 такого змісту:

«5.2.11. Суми витрат, пов'язаних з безоплатним наданням працівникам вугільної промисловості, непрацюючим пенсіонерам, які мають стаж роботи на підприємствах галузі не менш як 10 років на підземних роботах або не менш як 20 років на поверхні, інвалідам з числа осіб, що під час роботи на цих підприємствах отримали каліцтво або професійні захворювання, а також сім'ям працівників вугільної промисловості, що загинули на виробництві, які отримують пенсію в разі втрати годувальника, вугілля на побутові потреби за нормами, що встановлюються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 жовтня 1999 року,
№ 1133-XIV.

Прогнозний коментар політолога

Уроки «четвірки»

Після припинення існування «канівського альянсу» лідер Соцпартії Олександр Мороз залишається фактично єдиним кандидатом від «четвірки», який може претендувати на вихід у другий тур. Але ступінь імовірності участі його в другому турі треба розглядати після більш імовірних пар: Кучма — Симоненко, Кучма — Вітренко, вважає директор Інституту політики Микола Томенко. Він також висловив думку про те, що розвал «канівської четвірки» та заява Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка про зняття своєї кандидатури на користь лідера Компартії Петра Симоненка дещо збільшили шанси П. Симоненка.

Тепер багато що вирішить те, як розподіляться голоси частини електорату, яка чекає на рішення «четвірки», останньої миті між Л. Кучмою, П. Симоненком, Н. Вітренко та О. Морозом, — сказав політолог в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна».

Від цього, як підкреслив М. Томенко, залежатиме, хто буде партнером Л. Кучми в другому турі. «Має відбутися щось надзвичайно важливе в останні дні до виборів, щоб Євген Кирилович потрапив до другого туру», — підсумував співрозмовник агентства.

Микола Томенко зазначив також, що «канівська четвірка» виконала програму-мінімум: об'єднати ресурси —інформаційні та фінансові в політичній боротьбі з найсерйознішим з точки зору ресурсності кандидатом. Досягненням «четвірки» стало і привернення уваги до проблеми фальсифікації виборів, а також уваги міжнародної спільноти до ситуації в ЗМІ та інших порушень виборчого законодавства.

Але, очевидно, оточення кандидатів і самі кандидати виявилися не готовими реалізувати цю досить складну програму політичної співпраці.

Регіон: політичний спектр

Особливості містечкового голосування

Навіть кохання не робить стількох дурнями, як їх роблять вибори. Тому особливості регіонального голосування дуже нагадують полювання. За голосами. Чи риболовлю: «Ловись виборець, великий і малий». Адже виборців (їх голоси) ловлять на вудку, попередньо «підгодувавши» місце. А ще заганяють у підсаку та сітку, глушать динамітом, із роллю якого справляється реклама. Або каламутять воду і беруть неборак голими руками. А то й узагалі випускають всю воду із водойми і вибирають. Хіба нинішні вибори глави держави виняток?
До виборів Президента будьте напоготові!

Пригадуєте старий анекдот?

Учителька молодших класів так захоплено розповідала про переваги життя в СРСР, що один з учнів почав рюмсати.

— Що трапилося?

— Я теж хочу жити в цій країні!.. — давлячися сльозами, відповів той.

Виконавча влада на місцях, яка нині активно підтримує нинішнього Президента, нагадує ту вчительку. Адже практично вся агітація зводиться до одноманітного переліку «здобутків» за останні п'ять років.

А якщо серйозно, робоча поїздка глави держави в Луганську область лише ще раз переконала, що наступні вибори назвати виборами можна з великою натяжкою. Бо складається враження, що й вибору як такого не повинно існувати. Що тут ще вибирати? Голосуй за...

Аби не псувати настрій Президенту і переконати, що він і справді єдиний кандидат, з вулиць зникли й агітки партій, що підтримують інших кандидатів. Зокрема, це стосується представників Соціалістичної партії та Руху. Та й величезні гасла на користь одного кандидата ще нав'язливіше за остогидну телерекламу переконували, що інших кандидатів ніби й не існує.

Президент України прибув у суботу, саме напередодні Дня шахтаря. Втім, професійне свято перенесли на день раніше, хоча завжди святкували його у неділю. Тим більше, що подарунок вугільники області й справді одержали солідний. У рамках перебування Президента відбулося урочисте відкриття першої черги гігантської шахти «Самсонівська-Західна». Що й казати, будівництво затяглося більш як на 30 років, тому пуск шахти важко переоцінити.

Та й наступні окремі моменти теж непросто збагнути й оцінити. Адже під час зустрічі з ветеранами та працівниками вугільної промисловості відбулося вручення нагород передовикам підземного виробництва. Не забули й про главу держави — міністр вугільної промисловості вручив Леонідові Кучмі знак «Шахтарська слава». Одразу І ступеня.

Хотіли як краще. А що з цього вийшло?

Можна розцінювати факт нагородження як жест увічливості. Однак у вугільній Луганщині добре знають, скільки треба «горбатитися» в тісному підземеллі, аби заробити ту «Славу» бодай III ступеня. Та й сам Луганськ як місце вручення нагороди обрано «вдало». Ніби й не було тут затопленого «Стахановвугілля» і страйкуючого «Краснодонвугілля». Ніби не вирушали цього літа звідси колони луганських гірників, їх дружин та дітей до столиці по зарплату, безнадійно заборговану.

І черговий шахтарський страйк, що розпочався у жовтні, засвідчує — стан галузі дуже далекий від нагород.

Прогнози, особливо політичні, — річ невдячна. І все-таки ймовірні результати президентських виборів навряд чи стануть сенсацією. Неодноразові опитування та соціологічні дослідження досі підтверджували — Луганщина не поспішає змінювати кольори. Адже, здавалося б, на дев'ятому році незалежності вже час перехворіти на «ностальгію за минулим». Час, однак цього не відбувається. І не тому, що виборці палко вірять ідеям Симоненка. Швидше тому, що останні п'ять років сподівань не виправдали.

Так, критикувати нинішнього Президента найлегше. Та й п'ять років для будівництва держави — це мізерний строк. І все ж п'ятирічка мала б стати сходинкою. Хоча б однією, але нагору. А ми, образно кажучи, як підняли ногу, так і стоїмо із задертою. Вже й отерпла, а ставити нікуди. Хіба що ото назад...

Колись було «Голосуй, або програєш!». Тепер — «Голосуй, бо... сам знаєш!». А звідси й побоювання, що люди проголосують «як скажуть». Особливо в глибинці, де люд, кажуть, затурканий і забитий, як те село податками. Втім, ось що думає з цього приводу керівник секретаріату Луганської обласної ради Олександр Пашенцев:

— Постулат, згідно з яким сільське населення «кероване», не витримує жодної критики. Не ті часи. Що підтверджують і парламентські вибори. Здавалося б, де ще влада може ефективно діяти адміністративними методами? В селі. І ось результат: два сільські округи віддали за комуністів майже чверть голосів —23 відсотки. Хоча, певна річ, влада агітувала й за інших кандидатів у депутати...

І насамкінець ще одне. Не варто, мабуть, виконавчу владу на місцях зайвий раз шпиняти у безмежній відданості нинішньому Президенту. Бо неважко помітити — чиновники готові агітувати й голосувати за свого оранця обома руками тому що... ці руки зв'язані.

Наважуся повторити: навіть кохання не робить стількох дурнями, як вибори. Так хочеться, аби їх поменшало хоч цього разу.

Павло КУЩ.

Луганськ.

Що наші вибори? Гра без правил...

Більшість харків'ян візьме участь у виборах Президента. Однак багато виборців схильні вважати, що їхній вибір нічого не змінить у країні: переможе на виборах не голос виборця, а чиновницька сваволя.

«Свято»

У Харкові нині жовтнева негода і відчуття сумної пори не від природних, а від державних катаклізмів, які стали звичними останніми роками. І все-таки на вулицях міста панувало свято. Ще б пак! Місто зустрічало Президента. Всі центральні вулиці рясніли яскравими плакатами «Наш вибір — Леонід Кучма», «Президент за «Злагоду» — «Злагода» за Президента». А вікна установ, магазинів, офісів дивились очима-листівками: «5 років стабільності + 5 років процвітання». Всі стовпи і паркани заліплено такою самою макулатурою. Водіїв трясли «даїшники»: ніде припаркуватися, скрізь лише й чути мегафонні вигуки.

Але апогеєм «свята» стало блокадне оточення працівниками правоохоронних органів славнозвісного Держпрому. Сотні працівників і відвідувачів відомств і установ, розташованих у величезній будівлі, під жодним приводом не змогли нормально завершити заплановані справи. Бо по місцевому телебаченню розповідав про «досягнення» свого правління Леонід Данилович. Увесь день півторамільйонне місто нагадувало містечко часів феодалізму, де кожен простолюдин міг дістати по пиці лише за те, що раптом опинився на шляху всесильного володаря. І в очах сучасних підданих був той самий переляк, здавалось би, назавжди минулих диких століть, те саме німе питання: «Господи, що ж робиться на білому світі?!»

Альтернатива

Мимоволі пригадуються інші вибори, інші зустрічі з народом інших кандидатів у Президенти. Невгамовного дисидента і, здавалося, вороже налаштованого до Східної України В. Чорновола слухали величезні студентські аудиторії, заводські цехи і навіть владні структури. Інтелігентний Л. Кравчук, наділений такою самою повнотою влади, не дозволяв собі придушення свободи волевиявлення. Навіть опальний п'ять років тому Л. Кучма був бажаним гостем у будь-якому трудовому колективі, в кожній телестудії чи редакції газети.

Для нинішніх пошукувачів «гетьманської булави» такі умови політичної боротьби здалися б ідеальними. Керівник Компартії П. Симоненко зміг пробратися лише на околиці області і трохи поспілкуватися з ветеранами на центральному міському майдані. А ще недавно шанованого всіма місцевими начальниками колишнього голову парламенту О. Мороза під час його передвиборного приїзду на Харківщину легко «кинула» і знехтувала місцева влада. Навіть нинішнього Голову Верховної Ради О. Ткаченка харківська еліта приймала з холодком. Доходило до того, що перед ним під надуманим приводом зачиняли двері навіть тих установ, де раніше планувалися зустрічі з виборцями. Про інші постаті годі й говорити: вони ніби й зовсім не існують як реальні політичні лідери — їх геть не помічають...

Влада

Сказати, що найбільшою в Україні Харківською областю керують такі собі боязкі керівники, значить кривити душею. Здебільшого це класні фахівці не лише промислового, сільськогосподарського виробництва, а й активні представники громадського життя. Попри всяку скруту, харківський регіон «годує» не лише себе, а й інші області. Розкручує в міру змоги багато господарських галузей, поступово нарощує економічні показники.

Є тут і тверезомислячі політики із власним розумінням, як вивести країну з прірви. Але заведена передвиборними штабами пекельна машина лицемірства і насильства трощить усе на своєму шляху. Найменший крок убік від визначеного курсу — і негайна розправа. Це стосується й керівників облдержадміністрації, і правоохоронних органів, і директорів найбільших виробництв. От і зустрічають (перші) «улюбленого», як не зустрічали за старих часів навіть усесильних імператорів. Другі за командою «згори» душать усіх небажаних. Треті зганяють свої колективи, ніби стадо, і змушують перед об'єктивами телекамер дружно піднімати руки лише за Президента. Хоча в душі чортихаються і ненавидять себе за те, що їм судилася така принизлива доля.

Преса

На неї накинуто таку вуздечку, що вже не можна помислити не лише про свободу слова, а й свободу думки. В особистому спілкуванні з редакторами головних регіональних видань не раз доводилося чути: «Старий, ти що?! Я ще хочу працювати...» І підписують до друку будь-які матеріали, але як від кари небесної застраховують себе і свої видання від прямої відповіді на пряме запитання: чи правильним курсом ми йдемо, панове і товариші?

Те саме можна сказати про більшість телевізійних каналів, за винятком одного, який насмілився десять хвилин на добу говорити з людьми людською мовою і підтримувати Є. Марчука.

Книга книг — Біблія — каже: спочатку було слово... Немає чи майже немає нині слова правди у харківській пресі. І не преси в тому провина: вона така сама заручниця Печерських пагорбів у Києві, як і багато інших державних і громадських інституцій.

Народ

Народ будь-якої країни завжди мудріший від свого навіть найдалекогляднішого політика.

Микола НЕВІДОМИЙ.

Харків.

Хроніка. Факти. Події

✔ Київ

Відступати Росія не хоче

Російська сторона задоволена позицією України щодо дій Росії у боротьбі з тероризмом, заявив на прес-конференції у Києві посол Росії в Україні Іван Абоїмов. Він зазначив, що врегулювання чеченської проблеми можливе лише політичним шляхом, але тільки після того, як Чечню буде звільнено від бандформувань і тероризму. За словами посла, російський уряд готовий до діалогу з чеченськими лідерами, але тільки з тими, хто дотримуватиметься конституції і засудить терористів. Кажучи про кошти, що їх витрачає Росія на чеченську кампанію, Іван Абоїмов підкреслив, що витрати нової операції ляжуть додатковим тягарем на бюджет, але вони ліквідують дірку, яка щороку поглинає величезні суми. Адже гроші, котрі йшли з бюджету Росії у Чечню на соціальні виплати, зарплати і пенсії, не доходили до адресатів.

Під час прес-конференції журналістам демонстрували документальний фільм з використанням кадрів, знятих самими чеченцями. У ньому — свідчення нелюдського поводження чеченських бандитів з тими, кого викрали з метою викупу. За офіційними російськими даними, з 1 січня 1997 року на території Чечні викрадено 1046 осіб, 517 тримають досі.

✔ Нью-Йорк

«Блакитні шоломи» вирушають на Східний Тімор

Рада Безпеки ООН проголосувала за відправлення на Східний Тімор миротворчих сил чисельністю дев'ять тисяч солдатів з метою забезпечити впорядкований перехід цієї території до незалежності. Генеральний секретар ООН Кофі Аннан збирається доручити керівництво цією операцією відповідальному працівникові ООН, бразильському дипломатові Сержу Віейра да Мелу, який займається нині гуманітарною діяльністю ООН.

✔ Лондон

Британський притулок дуже заманливий

Кількість заяв із проханням про надання політичного притулку у Великій Британії досягла рекордної позначки. Тільки у вересні нинішнього року таких заяв було подано сім тисяч. На розгляді відповідних органів нині понад вісімдесят тисяч заяв, деякі з них чекають на розгляд уже десять років — британські чиновники просто не можуть впоратися з навантаженням.

✔ Белград

Чорногорія наполягає на рівноправ'ї

Високопоставлені делегації Сербії і Чорногорії після переговорів у місті Свети Штефан висловили готовність зробити все можливе для збереження цілісності федеративної Югославії, попри наявні між ними істотні розбіжності у питанні про форму її державного устрою. Чорногорія наполягає на рівному партнерстві у більш вільній конфедерації і пригрозила в разі відмови Сербії від цього плану провести в республіці референдум про незалежність.

✔ Фотофакт

Утнула злий жарт доля з Норіс Тріаною — одинадцятирічна дівчина стала жертвою авіаційної катастрофи. На щастя, вона залишилася жива. Але знайшли Норіс у лісах Венесуели за... два тижні після аварії. Лікарі стверджують, що небезпеки для життя немає: незначні переломи та подряпини. Саме про таких кажуть: народилася в сорочці.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.
Фото АП.

На шляху до табору країн «третього світу»

Уже давненько наш Президент проголосив: «Гасло дня —економізація зовнішньої політики». Прекрасне гасло! Бо воно означає, що держава, Міністерство закордонних справ мають співпрацювати з українськими підприємцями, сприяти просуванню наших товарів на зарубіжні ринки, залучати інвестиції. У вересні 1996 року Президент навіть видав відповідний наказ: про координацію діяльності у сфері зовнішніх відносин.

Провал економізації

На жаль, доводиться констатувати: хотіли як краще, а вийшло — як завжди. Ось цифри: загальні обсяги зовнішньої торгівлі у 1996 році становили 37,969 мільярда доларів, у 1997-му — 37,516 мільярда, у 1998-му — 27,31 мільярда. А цього року цифра не те що зменшується, вона просто випаровується: за перше півріччя зафіксовано скорочення на 22,5 відсотка!

Не може похвалитися Україна й залученням іноземних інвестицій. Скажімо, 1996 року їх надійшло на понад 450 мільйонів доларів, а 1998-го — на 922,4 мільйона. Тобто «економізація зовнішньої політики» спромоглася збільшити цей потік лише на 370 мільйонів. А всього за роки незалежності до нас надійшло 2,781 мільярда доларів. Щоб відчути всю мізерність цих цифр для України, можна порівняти з маленькою Словаччиною, яка має населення 5,5 мільйона: до неї надійшло загальних інвестицій на 1,880 мільярда доларів (лише на мільярд менше), а загальний товарообіг за минулий рік становив 14 мільярдів доларів (лише вдвічі менше, ніж у 50-мільйонної України). До речі, міністр закордонних справ Борис Тарасюк неодноразово заявляв, що ефективність роботи зарубіжних українських установ оцінюється саме за економічними показниками. А показники вселяють глибокий песимізм. І він поглиблюється щораз, коли чуєш, як замість реальної оцінки ситуації наші високопоставлені чиновники розповідають байки про свої видатні зовнішньополітичні успіхи.

На нас чекає російська рулетка

Не можна, заявив якось нинішній Президент України, трактувати наш європейський шлях як однолінійний рух на Захід. Ми не повинні, мовляв, повертатися спиною до сусідів. Гарна думка. От тільки Польща, Угорщина, Словаччина, які на ділі реалізують свої курси щодо інтеграції в Європу, без жодних сумнівів повернуться на користь цього спиною до сусідньої України в її нинішньому вигляді — і матимуть рацію. Але в ідеалі, звичайно, повертатися спиною ні до кого не слід.

Так от, щодо сусідів. Мабуть, враховуючи вищенаведену позицію, наш Президент налагодив гідні незалежної України відносини з головним сусідом — Росією? Адже всі пам'ятають, як ловив він рибу з Єльциним, як обіймався у Севастополі з Сергеєвим, як зустрічався у Москві з Лужковим, як укладав угоду між Україною та Кемеровською областю... Отож український народ має всі підстави сподіватися на результати.

І тут не вийшло. За п'ять років президентства Леонід Кучма так і не спромігся досягти найважливішого: бодай зменшити нафтогазову залежність від Москви, цей сумнозвісний диктат, який є прямою економічною загрозою нашим національним інтересам (пригадайте хоча б цьогорічні жнива). Усе залишилося, як і п'ять років тому, лише газовий борг збільшився —нині він становить мільярд доларів. Хоча, звичайно, наш Президент не справляв посиденьки: наприклад, нагородив орденом Ярослава Мудрого керівника «Газпрому» Рема В'яхірева! Та, незважаючи на це, розв'язати «газове» питання так і не вдалося. Можливо, звичайно, що в розумінні команди Кучми така ситуація й означає «не повертатися спиною» — тоді вибачте... Але непогано було б і з українсько-російською торгівлею щось зробити, а то минулорічний товарообіг зменшився порівняно з 1997-м майже на 3 мільярди доларів, а постійним митним «війнам» кінця-краю не видно.

Хоча нинішні політичні відносини з Росією не можна назвати ворожими чи неприязними. Підписано й ратифіковано базовий політичний договір, де Москва визнала існуючі кордони; просувається справа з визначенням лінії сухопутного кордону (з Азовським морем, щоправда, проблеми); триває робота над угодами з Чорноморського флоту. І Москва, і Київ весь час декларують, що вони рівноправні й стратегічні партнери. Але, повторюся, найбільшою небезпекою для українського суверенітету була й залишається саме економічна залежність від Росії. А в цьому — жодних зрушень.

Узагалі, Україна не має такого сусіди чи держави, з якими у неї були б погані політичні відносини. Ми всім добрі. Ми, якщо треба, завжди готові посунутися. А за кількістю стратегічних партнерів Україну можна вже заносити до книги рекордів Гіннесса — от лише кількість ця ніяк не перейде в якість, а гарні політичні відносини не компенсують відсутність зовнішньополітичного прагматизму. Можна до нестями втішатися компліментами ввічливості на адресу України тих чи інших міжнародних діячів. Можна трактувати ці компліменти як міжнародне визнання, демонструючи своє дрімуче хуторянство. Можна самозахоплено переконувати себе, що нинішній Президент України — стовп міжнародної безпеки, мало не національний герой усіх країн світу. Але слід пам'ятати: самообман — це наркотик, наслідки від постійного вживання якого будуть плачевні.

Міністр закордонних справ України Борис Тарасюк нещодавно заявив приблизно таке: якщо переобираємо Кучму, то «єдина й стабільна Україна продовжує зовнішньополітичний курс на повернення до співтовариства європейських народів», а якщо ні, то матимемо «колоніальне маріонеткове існування». Тобто якісь нові радянські союзи. Справді, певна загроза є — принаймні, деякі кандидати такі наміри декларують. Але водночас немає анінайменших тенденцій, анінайменших перспектив, що за Леоніда Кучми Україна зможе приєднатися до європейської сім'ї. Нинішній стан зовнішньої політики, економіки, демократії в Україні говорить сам за себе, господарювання нинішнього Президента поставило Україну на межу втрати економічної незалежності. І чия, як не Кучми, заслуга в тім, що апологети союзів з Москвою можуть упевнено спекулювати на відносному добробуті колишнього СРСР? А ті, хто справді хоче бачити Україну не під російським впливом, а самостійною, демократичною, заможною європейською державою, на виборах змушені будуть грати в небезпечну російську рулетку.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

(Закінчення. Початок в «ГУ» за 27 жовтня №200 (2202)

Туреччина міцна вірою народу у свою державу

Завтра в Туреччині святкуватимуть 76-ту річницю з Дня проголошення Республіки. З цієї нагоди на запитання кореспондента «ГУ» Анатолія Марциновського відповів Надзвичайний і Повноважний Посол Туреччини в Україні Альп КАРАОСМАНОГЛУ.

— Пане посол, як Туреччина долає наслідки серпневого землетрусу?

— Незважаючи на те, що лихо сталося у великому промисловому районі, майже всі пошкоджені підприємства за короткий термін змогли відновити роботу. Нині найважливішою й найнагальнішою є проблема із житлом —адже без домівок залишилися 70 тисяч сімей, тобто 400 тисяч осіб. Вони потребують облаштування — на порозі зима. Чимало коштів держава виділяє з бюджету, але намагається знайти й інші джерела фінансування. Сподіваємося, що кредити від міжнародних організацій, обіцяні благодійні внески допоможуть нам ліквідувати наслідки у найкоротший термін. Користуючись нагодою, хочу наголосити: ми щиро вдячні за те, що багато країн світу, серед них і дружня сусідка Україна, простягнули Туреччині руку допомоги. Це був прекрасний приклад людської солідарності.

— Наші країни мають гарні політичні відносини, але рівень економічного співробітництва понижується. У чому річ?

— Справді, за перше півріччя цього року обсяги торгівлі між нашими державами скоротилися приблизно на 33 відсотки і становили 489 млн. доларів (за 1998 рік — 1263 млн.). Даються взнаки наслідки кризи, яка триває в Україні з вересня 1998 року, та економічні труднощі в Туреччині. До того ж ускладнюють вихід на український ринок митний мур, змішнований постійним підвищенням і без того високих митних податків, 20-відсотковий ПДВ, податок на споживання тощо. Ускладнюють роботу турецьких імпортерів нетарифні перешкоди та потужна бюрократія. Також знижується купівельна спроможність українського населення.

З іншого боку, через скорочення турецького експорту до інших країн зменшилася потреба в українських товарах: адже Туреччина переважно імпортує українську продукцію саме для подальшого перероблення й експорту. Але наші держави залишаються одна для одної важливими ринками. Туреччина, наприклад, посідає третє місце у світі за обсягами купівлі української продукції. Думаю, було б корисним якнайшвидше влаштувати засідання міжурядової економічної комісії, аби надати новий імпульс нашим торговельно-економічним зв'язкам.

— Уже практично вирішено питання щодо транспортування основної каспійської нафти за турецьким маршрутом Баку—Джейхан. Україна пропонувала свій варіант. То ми конкуренти?

— Не думаю. Обидві країни є прихильниками транспортування каспійської нафти на європейські та світові ринки не на умовах монополії, а за принципом «багатьох трубопроводів». Із розвитком Каспійського басейну і його нафтових джерел шляхи транспортування нафти урізноманітнюватимуться. Для нас важливе те, що каспійську нафту не возитимуть Босфором: протока завузька і проходить 10-мільйонним Стамбулом. А це — великий ризик.

— В усьому світі й Україні також пильно стежать за справою Оджалана. Чи може статися так, що член Ради Європи Туреччина здійснить-таки винесений йому смертний вирок?

— Терористична організація КРП та її ватажок Оджалан несуть відповідальність за численні злочини. Було вбито 5 тисяч невинних людей, серед яких сотні немовлят, дітей та жінок, а також 5 тисяч службовців сил безпеки Туреччини. Тут я нагадав би вам про ставлення українського суспільства до покарання Онопрієнка, який убив 50 осіб. Досить важко зрозуміти: чому, якщо проводити певні аналогії, деякі політики в Україні так переймаються долею Оджалана — сепаратиста й терориста, відповідального за смерть тисяч цивільних людей?

Нині в касаційному суді розпочався розгляд апеляції Оджалана щодо смертного вироку. Його захищають багато адвокатів. Суд відбувається відкрито, відповідно до міжнародних норм. У разі, якщо підтвердиться рішення суду нижчої інстанції, розпочнеться політичний процес — затвердження вироку парламентом і Президентом. Звісно, сьогодні результат передбачити неможливо.

— Одним із закладених Ататюрком принципів державного устрою Турецької Республіки є її світський характер. Але щодо цього й досі вирують пристрасті. Наскільки це серйозна проблема для Туреччини?

— Протилежність світськості — політичний режим, в якому релігійні правила впливають на управління державою. Переважна більшість турецького народу вірить у сучасні цінності і проти такого режиму. Звичайно, рухи противників світськості, корені яких частково знаходяться ззовні, намагаються, користуючись демократичними свободами, розширити свою діяльність. Але, думаю, для існуючої системи серйозної небезпеки з боку невеликої групи релігійних екстремістів бути не може. Віра у стабільність держави та її місце в сучасному світі дуже міцна в Туреччині.

Переможними шляхами

До 55-річчя визволення України від фашистських загарбників

Для мене, росіянина, українська земля, яка в ці дні всенародно відзначає 55-річчя визволення від фашистських загарбників, стала другою Батьківщиною. Бо тричі пролив за неї свою кров, а по війні провів тут кращі роки, був командувачем армії, військами Київського військового округу, Головнокомандувачем військами Південно-Західного напрямку.

Починалося святе діло визволення України у листопаді сорок другого. Частини і з'єднання Південно-Західного фронту прорвали оборону фашистів і стали стрімко наближатися до східних кордонів України. Першими вісниками свободи для українського народу, чию землю впродовж майже двох років топтали чужинці, були воїни 1-ї гвардійської армії. Опліч з ними били ворога бійці 6-ї армії. Гітлерівське командування розуміло, що вихід радянських військ на кордон з Україною, окрім суто військового, має ще й значний політичний резонанс, і тому кожне селище чи місто перетворювалося на укріплений рубіж.

Перший український населений пункт було відбито у ворога у грудні 1942 року — село Півнівку Міловського району на Луганщині. Сам райцентр був визволений підрозділами 41-ї гвардійської стрілецької дивізії та 4-го танкового корпусу лише 16 січня 1943-го. Більш як десять днів точилася битва за Мілове, перетворене фашистами на фортецю.

Пліч-о-пліч стояли за українську землю воїни багатьох національностей. Коли ворог атакував взвод лейтенанта Лисакова, командир перший метнув під ворожий танк зв'язку гранат. Його приклад наслідували сержант Шамсєв, солдати Турик та Смирнов. Безсмертний подвиг здійснив у небі над селищем екіпаж пікіруючого бомбардувальника у складі Утюскіна, Козаченка та Рябикова. Підбитий під час повітряного бою літак вони спрямували на скупчення ворожих зеніток. А одну з вулиць Мілового названо іменем гвардії капітана Чечерева, котрий ціною життя підірвав ворожий танк.

В одному з артилерійських полків, що підтримував стрілецькі з'єднання під час штурму укріплень ворога на кордоні з Україною, воювала ціла родина Межерицьких — командир батареї, старший лейтенант Андрій Межерицький, його дружина Марія — зв'язківець, брати Сергій, Олександр, Федір, Іван. Всі вони — харків'яни.

До 30-річчя визволення Мілового на околиці райцентру звели величний монумент «Україна — визволителям». У бронзі застигли солдат і мати-трудівниця, що припала до грудей сина-визволителя. Всю свою глибоку печаль від пережитого горя під час фашистської неволі й невимовну радість зустрічі вклала вона в обійми. За кілька кроків від монумента — братська могила. 1066 імен загиблих воїнів викарбувано на 27 меморіальних блоках. Всі вони прийшли сюди з-під Сталінграда. І кожного поіменно всиновила Україна. У цьому місці відроджено солдатську землянку і горить Вічний вогонь. Здалеку можна прочитати бронзовий напис: «Тут починалися бої радянських військ за визволення України від фашистських загарбників у роки Великої Вітчизняної війни».

Наступав 1943-й — переломний у грандіозній битві з фашизмом рік...

Відбивши наступ ворога, а потім і розгромивши його ударні угруповання на Курській дузі та в районах Орла, Бєлгорода, Харкова, радянські війська перейшли у рішучий контрнаступ, який наприкінці літа переріс у загальне визволення міст і сіл на величезному фронті.

Водночас гітлерівські генерали виношували плани стратегічної оборони, яка дала б змогу утримати в своїх руках Лівобережну Україну, а ще більше — Дніпро і Правобережжя. Тут ворог створив так званий «Східний вал», головною частиною якого була 700-кілометрова ділянка Дніпра від Лоєва до Запоріжжя. Але втримати переможний наступ Червоної Армії було вже неможливо. Добре пам'ятаю, з яким хвилюванням всі ми ступили на українську землю, ставали на коліна, хрестилися, цілували її.

Після завершення Донбаської операції 26 серпня 1943 року Червона Армія розпочала наступ на Чернігівсько-Прип'ятському напрямку. Тут відзначилися воїни 60-ї армії, якою командував наймолодший з генералів — наш земляк І. Черняховський, та 13-ї армії генерала М. Пухова, перекинутої з правого крила Центрального фронту.

Цими днями у Національному музеї історії Великої Вітчизняної війни до ювілею визволення облаштовується цікава реліквійна виставка «Україна 1941—1944. Пам'ять поколінь», яка розповість про героїв битви за Україну — живих і полеглих, про щасливі зустрічі воїнів у містах і селах, про частини і з'єднання, які відзначилися в боях за українські землі.

Зазначу, що одразу три стрілецькі дивізії — 167-ма, 232-га та 340-ва, — які входили до складу 38-ї армії, якою командували майбутні герої за Дніпро і Київ генерали Чибісов і Москаленко, одержали назву «Сумська».

Це сталося на початку вересня, а через кілька днів Ставка ледь встигала готувати накази Верховного Головнокомандувача про святкові салюти та присвоєння чергових почесних звань, бо невдовзі після Сум вільними стали Конотоп, Бахмач, Ніжин, Лубни, Прилуки... До речі, місто Прилуки визволяли підрозділи трьох армій — 60-ї, 40-ї та 38-ї. Таке на війні траплялося нечасто. І взагалі це — унікальний випадок.

Війна на території України не припинялася ні на годину протягом сорока місяців — з 22 червня 1941 по 28 жовтня 1944 року, коли було визволено останній населений пункт Закарпаття. Свого апогею битва за Україну досягла з осені сорок третього до осені сорок четвертого. На території республіки тоді було зосереджено майже п'ятдесят відсотків діючої Червоної Армії, інакше кажучи, український театр воєнних дій був чи не головним. Як досить влучно відзначив незабутній Олександр Довженко у своєму фільмі «Україна в огні», навколо України «точиться майже половина всієї світової війни...».

Одразу після вторгнення агресора війна стала для українського народу визвольною, Вітчизняною. І тут немає жодних сумнівів щодо версій, кого захищав народ. Він піднявся на боротьбу за свою землю, свій дім, своїх дітей. У ході Великої Вітчизняної війни український народ, за підрахунками науковців, дав Збройним силам антигітлерівської коаліції понад шість мільйонів воїнів. На користь високого усвідомлення свого воїнського обов'язку з боку українців свідчить і те, що вони посідають друге місце після росіян за кількістю Героїв Радянського Союзу та повних кавалерів ордена Слави. Як не згадати одного з них, уродженця Запоріжжя капітана-артилериста Василя Петрова, котрий, втративши в бою обидві руки, залишився в строю, до кінця війни командував винищувальним протитанковим полком і, ще раз відзначившись під Берліном, став двічі Героєм. Василь Степанович ось уже 60 років носить військові погони. Нещодавно Президент України присвоїв йому чергове звання генерал-полковника. Вчений і воєначальник, він займається військовою історією, написав тритомник спогадів «Минуле з нами». Кожна книжка народжувалася у величезному напруженні духовних і фізичних сил. Перед мужністю цієї людини-легенди, визволителя України, варто доземно вклонитися.

Сьогодні, у день 55-ї річниці визволення України, маємо нагоду привітати героїв, всіх учасників форсування Дніпра, Київської наступальної операції, Корсунь-Шевченківської битви, Житомирсько-Бердичівської, Проскурівсько-Чернівецької, Рівненсько-Луцької, Уманcько-Ботошанської, Березнеговато-Снігірівської, Кримської, Львівсько-Сандомирської, Карпатської та інших операцій з перемогою.

Закликаю ще й ще раз вслухатися в прізвища творців перемоги, уславлених воєначальників — командувачів фронтами й арміями, які визволяли Україну, — Георгія Жукова, Костянтина Рокосовського, Миколи Ватутіна, Івана Черняховського, Івана Конєва, Івана Петрова, Родіона Малиновського, Семена Тимошенка, Федора Толбухіна, Андрія Єременка, Пилипа Жмаченка, Кирила Москаленка, Андрія Кравченка, Павла Рибалка, Сергія Трохименка. Є ким пишатися Україні, є кого славити у віках.

Упевнений: вдячна незалежна Україна шанобливо згадає у ці дні й славних солдатів — живих і полеглих — 1, 2, 3, 4-го Українських, Центрального, Білоруського фронтів, матросів і офіцерів Чорноморського флоту, трьох флотилій, які були задіяні в «українській кампанії». І дотепер чути переможні кроки фронтовиків.

Торжества на честь знаменної дати, безперечно, додадуть ветеранам життєвих сил, зігріють їхні душі та серця. Вони стануть свідченням того, що в нашому оновленому суспільстві ще живі традиції та ідеали, які осяювали нас у битві з ворогом.

Іван ГЕРАСИМОВ,
генерал армії, голова ради Організації ветеранів України.

Подвиг закарпатських партизанів

28 жовтня 1999 року виповнюється 55 років визволення України від фашистських окупантів. Для закарпатців визвольна війна розпочалася в березні 1939-го — після розпаду Чехословаччини та окупації краю Угорщиною.

Окупанти вдалися до терору, щоб зламати моральний дух народу. За короткий час убито 4,5 тис. невинних людей. Діяли концтабори в селах Крива, Чинадієво, Тур'я, Ремети, Перечин. Народи краю відповіли на це масовою непокорою.

Особливо непокоїли окупантів симпатії закарпатців до СРСР і масова втеча, передусім молоді, у Радянський Союз. За архівними даними, у 1939—1941 рр. близько 20 тисяч закарпатців нелегально перейшли кордон з СРСР.

Комуністичні осередки опору дуже активні були на Велико-Березнянщині, у Великому Бичкові, Ужгороді та інших місцях. У квітні—листопаді 1939 р. наша підпільна патріотична молодіжна організація діяла у Сваляві, Мукачеві, а також у Мукачівському, Іршавському, Ужгородському округах. На допомогу їм із Радянського Союзу поверталися закарпатці, які емігрували туди в 1939—1941 рр.

На початку січня 1942-го на Закарпаття десантувалася група із шести осіб на чолі з Олексою Борканюком — секретарем Компартії Закарпаття. Угорським карателям вдалося розгромити десант, а 12 лютого 1942-го заарештувати О. Борканюка. 3 жовтня 1942 р. він був страчений у в'язниці Марґітќерут у Будапешті.

У квітні 1942 року угорським карателям вдалося викрити й розгромити Велико-Березнянське і Велико-Бичківське підпілля. Було заарештовано й засуджено понад 200 осіб до різних термінів ув'язнення, а шістьох у липні 1942-го прилюдно страчено в Ужгороді.

У серпні 1943 р. десантувалася друга група з семи осіб — закарпатців на чолі з Ференцом Патакі, знана в народі як «хустські партизани». Встановивши тісний зв'язок з населенням і спираючись на його підтримку, десантники налагодили контакти з підпільниками Хустського, Севлюського (нині Виноградівського), Мукачівського округів, міст Кошице та Будапешт. Наприкінці року в групі налічувалося 110 підпільників. Але вже в лютому 1944-го це підпілля було розкрито. Більш як 300 патріотів було заарештовано й засуджено до різних термінів ув'язнення, а 30 партизанів і підпільників засуджено до страти.

У цій складній обстановці на території Закарпаття з Великої землі десантувалися партизанські групи і загони Суворова, Ватутіна, Сопілкова, Маслова, Героя Радянського Союзу О. Тканка, Д. Усти, І. Прищепи, В. Русина, М. Перечинського та інших.

Партизани контролювали залізничні й шосейні дороги, які вели до лінії фронту і лінії Арпада, збирали розвідувальні дані про воєнні об'єкти та розташування підрозділів ворога й передавали в УШПР, а з наближенням фронту — у військову Раду 4-го Українського фронту, з якими мали тісний зв'язок, нападали на ворожі гарнізони, проводили значну політмасову роботу серед населення, у селах створювали підпільні народні комітети, через які одержували бойове поповнення.

По листопад 1944 р. у складі з'єднань і загонів нараховувалося понад 1700 бійців, які провели більш як 130 бойових операцій, знищили 3600 ворожих солдатів і офіцерів, 1663 взяли в полон. Пошкодили 24 паровози, 218 вагонів і платформ, 25 автомашин, підірвали 5 мостів, 3 склади, захопили великі трофеї.

Водночас закарпатці, котрих у 1939—1941 рр. за перехід кордону СРСР утримували у виправно-трудових таборах, Указом Президії Верховної Ради СРСР у квітні 1942 р. були амністовані зі зняттям судимості як чехословацькі громадяни у зв'язку з угодою між СРСР і Чехословаччиною про організацію чехословацьких військових частин на території СРСР. Так розпочався бойовий шлях воїнів-закарпатців під командуванням Людвіка Свободи, які разом із частинами Червоної Армії визволяли міста й села України від німецько-фашистських окупантів. Автор цих рядків дійшов із чехословацькою бригадою до Карпат — був командиром взводу і роти. Із бригадою його розлучило в районі Снятина Івано-Франківської області особливе завдання: як командир партизанського загону, він у тилу ворога на Закарпатті мав допомагати Червоній Армії у визволенні краю. Тільки партизани нашого з'єднання під час бойових операцій розгромили в селі Бабичах угорський каральний гарнізон 23-го піхотного Сегедського полку чисельністю 60 осіб, у селі Ряпідь (нині Бистриця) — 14, у Дебреценську — дивізію (понад 2 тис. осіб), розгромлено також угорські батальйони під Лецовицею чисельністю 1500 осіб. У цих боях знищено 264 угорські солдати і офіцери і 367 узято в полон, захоплено значні трофеї.

В пам'ять про бої партизанів нашого з'єднання в селах Бабичах й Бистриці (Ряпідь) у 1995 році на 50-річчя Великої Перемоги над фашистською Німеччиною встановлено меморіальні дошки.

Василь РУСИН,
колишній командир партизанського з'єднання на Закарпатті, заступник голови Комісії у справах колишніх партизанів ВВВ при Верховній Раді України, кандидат юридичних наук.

Вибори

✔ **Київ**

Україна
Центральна виборча комісія
Постанова
25 жовтня 1999 року м. Київ № 373

Про утворення виборчих дільниць при представництвах України за кордоном по виборах Президента України 31 жовтня 1999 року

Відповідно до вимог частин п'ятої, сьомої статті 12 Закону України «Про вибори Президента України», статей 11, 12, пункту 2 статті 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію» та з урахуванням подання Міністерства закордонних справ України Центральна виборча комісія *постановляє:*

1. Визначити як винятковi випадки утворення виборчих дільниць при представництвах України за кордоном за поданням Міністерства закордонних справ України пізніш як за 60 днів до дня виборів у зв'язку з необхідністю забезпечення реалізації конституційних виборчих прав громадян України у місцях їх компактного проживання та тимчасового перебування на територіях іноземних держав.

2. Утворити виборчі дільниці при представництвах України за кордоном по виборах Президента України:

Виборча дільниця № 91

Ісламська Республіка Іран, місто Ісфаган, теплоелектростанція «Ісфаган», містечко Енергетиків, підприємство «Ісфаганенерго», при Посольстві України в Ісламській Республіці Іран.

Виборча дільниця № 92

Ісламська Республіка Іран, місто Ахваз, теплоелектростанція «Рамін», підприємство «Раміненергомонтаж», при Посольстві України в Ісламській Республіці Іран.

3. Цю постанову опублікувати в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», оприлюднити в інших засобах масової інформації та направити до Міністерства закордонних справ України.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

Йому можна вірити

Борис Олійник, поет, академік, голова Комітету ВР у закордонних справах і зв'язках з СНД, давно вже сказав про Олександра Мороза:

— Мене, зрештою, ніколи не цікавило, на яких суспільно-політичних щаблях перебуває та чи інша особа. А от як вона поводиться в момент злету чи раптового «з'їзду» з верхів — оце вже цікаво! Якщо особистість не міняє своєї подоби у цих перепадах, залишаючись людиною, — їй можна вірити.

Я знаю Олександра Олександровича Мороза досить давно. І за тамтих часів, і за нинішніх. І на верхах, і на низах. І ловлю себе на тому, що якось і не завважив, коли він ходив у «начальниках», а коли просто — Морозом. Оскільки завжди був однаковим: подільчивим, товариським, водночас гострим і дошкульним, з добрим почуттям гумору, іронії і — що особливо вартісно — самоіронії. Самоіронія — ознака інтелігентності, інтелекту, солідного фахового вишколу. Та найперше це — показник духовності.

Олександр Мороз за втаємниченням, скажімо, в літературний процес, за кількістю прочитаного з вітчизняної і світової класики, з нинішніх письменників, — міг би посперечатися з кар'єрним критиком. А щодо поезії — і поготів. Це особистість. За сучасного «нештатного» стану суспільства, коли «прихопити» у держави вважається майже нормою, О. Мороз рішуче випадає з цієї «норми»: він не брав і не братиме. Він завжди — чи на верхах, чи на низах — був, є і буде людиною.

✔ **Фотофакт**

Цей знімок зроблено в комп'ютерному класі Миколаївської середньої школи № 19. І хоч ця школа звичайна, а ніяка не спеціалізована, та за кількістю відмінників і переможців обласних предметних олімпіад посідає перше місце в місті.

Фото Олександра КРЕМКА. (ДІНАУ).

Перед виборами торг доречний

Суспільство

Рішення, затверджене міністром енергетики Іваном Плачковим, зобов'язує президента НАЕК «Енергоатом» Миколу Дудченка протягом 6 місяців погасити заборгованість у заробітній платі перед підрядними організаціями Енергодара, виплативши в жовтні 4 мільйони гривень задля ліквідації боргів із заробітної плати. Всього працівникам корпорації заборговано майже 10 мільйонів гривень — заробіток більш як 8 місяців.

Президент корпорації Володимир Бронников на нещодавній прес-конференції в Енергодарі заявив, що рада її директорів сформулювала свою позицію так: «У даній ситуації всі кандидати у Президенти України мають нас, грубо кажучи, купити. Щоб ми повірили в них. Якщо інфраструктурні підприємства за час, що лишився до виборів, виплатять хоча б раз повністю місячну зарплату з податками — близько 3 мільйонів гривень — і замовник принесе погоджений графік погашення іншої заборгованості, ми будемо задоволені. Й скажемо, що діюча система підійшла до справи професійно».

В. Бронников також зазначив: «Атомники зрозуміють того із кандидатів у Президенти, який чітко викладе свою електроенергетичну програму. Доки цього не буде зроблено, атомники голосуватимуть від конкретної симпатії й антипатії: з якої ноги вранці встануть...»

Тиск підрядних організацій Енергодара напередодні виборів повністю зрозумілий. Атомники вимагають заробленого не тільки від зубожіння, а й від усвідомлення загрози, яку несе деградуюче місто рівню безпеки і надійності атомній та тепловій електростанціям. Хоча на останніх зарплату почали виплачувати майже вчасно. Але в місті є ще 96 підприємств, які перебувають на межі банкрутства, бо електростанції не можуть розрахуватися з ними.

... 2-тисячний мітинг трудящих підрядних організацій — мешканців Енергодара — наприкінці серпня прийняв резолюцію з констатацією «байдужості» до себе з «боку Президента, Кабінету Міністрів, Міненерго...» Що не кажіть, серйозна заява. І дивно, що уряд забігав тільки за кілька тижнів до виборів. Зумів, коли запахло смаженим, відразу викласти підрядникам 500 тисяч гривень. Лишилося ще 5 разів по стільки ж. І, будьте певні, уряд знову віднайде кошти. Цікаво тільки — де? Чи знову когось обберуть, чи від допомоги МВФ відірвуть?

Головне, щоб атомники встали на потрібну ногу 31 жовтня. Енергодарівці — люди розумні, високоосвічені, можуть аналізувати і робити правильні висновки. Й хочуть кращої долі, не бажають і далі виклянчувати чесно зароблені гроші.

Володимир ДУПАК.

Енергодар
Запорізької області.

«Танці» навколо орендованої пічки

Орієнтація на виготовлення чавуну для подальшої переробки на зарубіжних ринках означає голодну пайку для власних прокатних станів

Власність

Влітку цього року Кривбас ощасливили звісткою про кінець кризового періоду на Криворізькому державному гірничо-металургійному комбінаті (КДГМК) «Криворіжсталь», від успішної роботи якого залежить добробут цілого регіону.

Міністерство промислової політики пропонувало забути про фінансово-виробничі негаразди, спричинені торішньою фінансовою кризою і скороченням попиту на метал за кордоном, дефіцитом сировинних та паливно-енергетичних ресурсів. І навіть про те, що майно «Криворіжсталі» ще не корпоратизовано, отже, повністю закріплене за Фондом держмайна України. Провели на місці дуже представницьку нараду (з участю керівників економічних відомств, учених і генеральних директорів підприємств «Криворіжсталі» та ВАТ «Новокраматорський машинобудівний завод») і ухвалили перекласти всі турботи зі стабілізації виробництва сталі й чавуну, а також з технічного переозброєння КДГМК на плечі стратегічного інвестора в особі концерну «Енерго». Формально кажучи, ідея (програма технічного переозброєння комбінату) — наша, а гроші (за словами народного депутата Вадима Гурова, концерн готовий упродовж п'яти років вкласти у технічне переозброєння комбінату 1,5 млрд. грн.) — ваші. З однією істотною поправкою: про експорт продукції за кордон, дилерські мережі, ділових партнерів і навіть розподіл валютної виручки відтепер дбатиме концерн «Енерго».

Тим часом наміри концерну, як з'ясувалося, не завжди збігаються з намірами комбінату, бо, скажімо, орієнтація на виготовлення чавуну для подальшої переробки на зарубіжних ринках означає голодну пайку для власних прокатних станів.

Омелькова домна

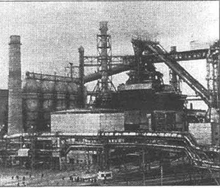
Пошуки плюсів і мінусів такої незвичної орієнтації привели журналістів до доменної печі №8, яку з березня минулого року орендує в комбінату спільне українсько-ліберійське підприємство «Кабі» — дочірня фірма спільного російсько-українсько-британського концерну «Енерго». З усіх точок зору — до унікальної печі, бо вартість її фондів перевищує 71 мільйон гривень, і, як з'ясувалося, біля неї «танцювали» не лише орендарі, а й ... фінінспектори. Ось витяг з доповідної начальника ГоловКРУ Прем'єр-міністрові Валерію Пустовойтенку: «За період орендних відносин комбінат «Криворіжсталь» на ДП-8 виробив 1415,8 тисячі тонн чавуну, фактичні витрати на виробництво якого становили 148331 тис. грн. При цьому орендарем відшкодовано лише 97906 тис. грн. (тоді як мав покрити фактичні видатки сповна. — **Авт.**) Різницю в сумі 50425 тис. грн. комбінатом безпідставно віднесено на збільшення собівартості власної металопродукції. За результатами роботи в 1998 році комбінат зазнав збитків на суму 82,7 млн. грн., а 61 відсоток збитків утворилося внаслідок «співпраці» комбінату з СП «Кабі».

Зрештою, висновки фінінспекторів підтвердили, що за відсутності стабільності матеріально-технічного постачання та облікових цін на сировину й енергоресурси, бухгалтерський і податковий облік орендаря і орендодавця — це благодатний ґрунт для маніпулювання вексельними і бартерними розрахунками, чим, власне, на комбінаті і перей-малися.

На думку фінінспекторів, на доменній печі, попри те, що вона — цілісний майновий комплекс, орендатор їздив, як Омелько з відомої казки, — аби лише не бюджетними стежками. Бо якби переховував гроші за оренду як слід, бюджет мав би на 8,3 млн. грн. більше, ніж тепер. Їздив, щоб прокласти курс потенційному генеральному інвестору до майбутніх прибутків за вирученний за кордоном високоліквідний товар. Простіше кажучи, орендатор їздив на тіньовій домні.

Інвестиційна сім'я візьме... комбінат

Вважати, однак, цього орендаря Омельком означало б легковажити. По великі гроші сьогодні їздять, нехай і верхи, однак у всеозброєнні — з інвестиційними проектами на мільйони доларів, з підтримкою урядовців або депутатів, з оцінками консалтингових компаній та аудиторських фірм. Усе це повинна мати будь-яка інтернаціональна інвестиційна сімейка.

Як тільки ГоловКРУ почало погрожувати кримінальною справою, біля нашої печі заходилися «танцювати» аудитори фірми «Юрхолдинг-Аудит». Вони каменя на камені не залишили від висновків, які зробили фінінспектори. За їхньою версією, доменна піч не є цілісним майновим комплексом, а тому погоджувати умови оренди з ФДМУ було б зайвим клопотом. Аргументи аудиторів ґрунтуються на залізній логіці: скажімо, домна не має замкненого виробничого циклу, бо кінцева продукція — чавун — виготовляється в чушках, а не в рідкому стані. За їхніми підрахунками, оренда дала користь, а не шкоду, бо плата за неї покрила видатки на утримання доменної печі.

Цей висновок після відвідин Президентом України Краматорська набуває загальнодержавного значення. Леонід Кучма ініціює низку доручень, серед яких і створення на «Криворіжсталі» спільного підприємства з іноземними та вітчизняними інвестиціями. Про концерн «Енерго» не згадують, але він незримо присутній. І, може статися, господарюватимемо на комбінаті ще до моменту, коли він стане акціонерним товариством. На правах його найбільшого кредитора, найвправнішого менеджера на зовнішніх офшорних ринках.

Ігор ХРИСТЕНКО.

Кривий Ріг.

Від редакції:

Інвестиційна політика, яку сповідує сьогодні наша держава, тісно пов'язана з переділом державної власності, а отже, з боротьбою за сфери впливу і корумпованого чиновника.

Коли цей матеріал вже було підготовлено до друку, ми з'ясували в ГоловКРУ при Міністерстві фінансів, що їхній висновок щодо правочинності орендних відносин на Запорізькому меткомбінаті вже зазнав змін після низки зауважень Мінпромполітики і аудиторів. Залишається або підозрювати ГоловКРУ у непрофесіоналізмі, або визнати, що процес залучення інвестицій на КДМГ «Криворіжсталь», справді, перетворився на брудні танці навколо доменної печі.

Одяг з Бердичева — це престижно

Спонсор «ГУ»

На представницькій нараді, яка нещодавно відбулася в Бердичеві, у виступах керівників підприємств переважав мінорний тон. Та ось слово взяв голова правління ВАТ «Бердичівська фабрика одежі» Григорій Таран:

— Усі нарікають на закони, податки. Але від того, що ми поплачемося одне одному, не стане краще. Потрібно навчитися нарощувати виробництво в тих умовах, які маємо сьогодні. Наша фабрика освоює найновіше обладнання у щойно введеному в дію цеху з пошиття костюмів, а фірма Валді» — наш найбільший акціонер — переводить з Києва на наше підприємство свій офіс. Усе це —гарантія змін на краще.

Шукайте інвестора, а не чекайте, поки він вас знайде.

Шлях до такої впевненості в завтрашньому дні для підприємства був непростим. Хоч іще років п'five тому місцева преса повідомила як сенсацію, що американці ходять у бердичівських курках. Для самих швейників визнання за океаном мало і другу сторону — невтішну. Бо американські партнери, скориставшись безвихідним становищем, в яке колектив загнала гіперінфляція, вписали в контракт такі жорсткі умови, що виходило: чим більше продукції випускатиме фабрика, тим більші матиме... збитки. Іншими словами, за роботу платили центи.

Це стало однією з причин того, що акціонери обрали новий склад правління. До керівництва прийшли люди, котрі вміють робити висновки зі своїх та чужих помилок. Американцям сказали: на таких умовах контракт не буде продовжено. Ті покрутилися, але умов міняти не захотіли.

Бердичівські швейники знайшли нових партнерів в особі німецької фірми «Штайльман», угорської «Централ-парк». Вони запропонували колективу рентабельніші моделі, тож з'явилися кошти і на оновлення виробництва, і на ремонт приміщень. Сьогодні ВАТ «Бердичівська фабрика одежі» на 80 відсотків працює на давальницькій сировині. Відколи розпрощалися з американцями, середня заробітна плата зросла з 55 до 185 гривень.

— Але ми прекрасно розуміємо: як тільки в Україні зросте рівень життя, зарубіжні фірми, які пропонують давальницьку схему, підуть від нас. Вони шукатимуть інші країни, де робоча сила дешевша, — коментує ситуацію Леонід Бакановський, директор із зовнішньоекономічних зв'язків. — Ось чому ми вирішили піти на співробітництво з відомою фірмою «Валді» — тепер їй належить 54 відсотки акцій. «Валді» вклала в розвиток виробництва півтора мільйона доларів. Обладнано два нових потоки з випуску чоловічих костюмів. Про якість устаткування свідчить уже те, що в основному воно від фірм «Зінгер», «Бресой» — з електронікою, програмуванням.

Бердичівські швейники вже й забули про ті часи, коли цілий рік гнали одні й ті самі моделі для чоловіків. Тепер вони відчули смак у тому, щоб задовольняти найвибагливіші смаки, гнучко пристосовуватися до моди й попиту, особливо жіночого. А «Валді» — це престижно. Справді, такі вироби не всім по кишені. Але, як переконані в Бердичеві, це тільки сьогодні. Бо завтра рівень життя неодмінно зросте. Треба лише всім працювати так, щоб випереджати час.

Олексій КАВУН.

Бердичів.

Спорт

Трагедія в Лужниках: «Спартак» грає внічию

У вівторок у чотирьох групах відбулися ігри п'ятого туру Ліги чемпіонів, після якого достроково визначилися клуби, що гарантували собі місце у другому груповому турнірі.

Група E: «Порту» — «Мольде» — 3:1, «Реал» — «Олімпіакос» — 3:0. «Порту» — 12 очок, «Реал» — 10, «Олімпіакос» — 4, «Мольде» — 3. «Порту» і «Реал» продовжать боротьбу за Кубок Ліги чемпіонів.

Група F: ПСВ «Ейндховен» — «Баварія» — 2:1, «Рейнджерс» — «Валенсія» — 1:2. «Валенсія» — 9 очок, «Рейнджерс» — 7, «Баварія» — 6, ПСВ «Ейндховен» — 4. Вихід з групи собі забезпечила поки що лише «Валенсія».

Група G: «Спартак» — «Віллем-II» — 1:1, «Бордо» — «Спарта» — 0:0. «Бордо» — 11 очок, «Спарта» — 9, «Спартак» — 5, «Віллем-II» — 1. «Бордо» і «Спарта» продовжать грати у другому груповому турнірі, а «Спартак» боротиметься за Кубок УЄФА. Для росіян це — трагедія. Адже вони вважали свого чемпіона найсильнішим у групі.

Група H: «Мілан» — «Челсі» — 1:1, «Герта» — «Галатасарай» — 1:4. «Челсі» — 8, «Герта» — 8, «Мілан» — 6, «Галатасарай» — 4. Турецька команда змішала всі карти в групі, здобувши сенсаційну перемогу в Берліні. Тепер зрозуміло одне: саме турки втратили шанс пройти далі. З решти трьох слід віддати перевагу «Челсі». Англійці в останньому турі приймають удома «Герту», а «Мілан» зіграє з непрогнозованим «Галатасараєм» у Стамбулі.

Вчора відбулися ігри п'ятого туру в групах A, B, C, D. Їх результати повідомимо в наступному номері.

Півфіналісти відомі

Лише три дні відпочили чвертьфіналісти Кубка другої ліги після перших матчів — і знову бій. Команди, які домоглися переваги в перших зустрічах, намагалися її утримати. Це вдалося «Поділлю», яке зіграло в Чернівцях з «Буковиною», — 3:3 (перший матч подоляни виграли вдома — 2:0), «Борисфену», який переміг у Долині «Нафтовика», — 5:1 (перший матч — 2:0) і «Металісту-2», котрий зіграв із земляками з «Арсеналу» внічию, — 1:1 (перший матч 1:0 на користь «Металіста»). А ось «Гірник-спорт», який домігся обнадійливого нічийного результату 1:1 у Херсоні, програв «Кристалу» на своєму полі — 0:1. І це не дивно: підтримати своїх земляків на стадіон у Комсомольську прийшли лише 250 уболівальників.

До півфіналу Кубка другої ліги вийшли «Поділля», «Борисфен», «Кристал» і «Металіст». З'ясування, хто вийде із них у фінал, відкладено на весну 2000 року.

А 30 жовтня команди груп «Б» і «В» другої ліги проведуть останні матчі першого кола.

Оголошення

Арбітражний суд Кіровоградської області (м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справи про банкрутство:

— Кіровоградської обласної державної торгівельної бази громадського харчування (м. Кіровоград, пр-т Інженерів, 1, р/р 2600530010456, «Укрсоцбанк», справа № 05-01/1180/6-127).

— Приватного підприємства «Атевс» (м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 84, к. 205, р/р 2600317000196 «Правексбанк». Код — 24714230, справа № 05-01/1402/6-148/8).

— Товариства з обмеженою відповідальністю «Урожай-Сервіс» ЛТД (м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 50, к. 206, р/р 260030001330482 «Промінвестбанк», код — 23235467, справа № 05-01/1498/3-165).

— Товариства з обмеженою відповідальністю «Альфа-Сервіс» (м. Кіровоград, вул. Героїв Сталінграда, 7-а, р/р 2600130153, банк «Україна», код -2369174, справа № 05-01/1514/3-167).

Майнові вимоги і заяви санаторів подавати до Арбітражного суду в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбитражным судом Черниговской области возбуждено дело о признании банкротом ООО «Мод-лен», г. Чернигов, ул. 50 лет ВЛКСМ, 15. Претензии принимаются в течение месяца со дня публикации.

Правление ЗАО «Луганский эмальзавод»

сообщает, что 23 декабря 1999 года в 10.00 в помещении русского драматического театра (ул. Коцюбинского, 3) состоится отчетно-выборное собрание акционеров со следующей повесткой дня:

1. Отчет правления о финансово-хозяйственной деятельности.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Отчет наблюдательного совета.
4. Утверждение результатов работы общества, отчетов ревизионной комиссии, наблюдательного совета.
5. Выборы председателя правления директора завода.
6. Выборы правления акционерного общества.
7. Выборы ревизионной комиссии.
8. Выборы наблюдательного совета.
9. О проекте трудового контракта с председателем правления — директором завода.
10. О материальной и дисциплинарной ответственности должностных лиц правления ЗАО «ЛЭЗ» за несостоявшееся собрание 11.06.99 и 12.08.99.
11. Об отмене положения о порядке подготовки и проведения общего собрания акционеров ЗАО «ЛЭЗ».
12. О внесении изменений в Устав ЗАО «ЛЭЗ».
13. О включении в список кандидатов на должность председателя правления — директора завода Сердюкова В. М.

Регистрация будет проводиться с 8.00 до 9.30 только по паспортам.

Председатель правления — директор завода Г. А. Овчинников.

ТОВ «Еліпо» код ЗКПО 30045716 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються згідно діючого законодавства за адресою: м. Київ, вул. Вишгородська, 22, тел. 432-74-89.

Арбітражный суд м. Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-В) за позовом ТОВ ПВКФ «Сяйво» порушив справу про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Золотий колос». Юридична адреса: 254080, м. Київ, вул. Оленівська, 25, р/р 2600230138 в Подільській філії «Реал-банку» м. Києва, МФО 320917, код ЗКПО 24091674.

Вимоги кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ООО «Интерхим»

ликвидируется.

Претензии принимаются по тел, (044) 559-43-05.

ТОВ «Алан ЛТД», ідент. код 23513373, оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються згідно діючого законодавства, за адресою: вул. Чеська, 1/22, тел. 552-13-75

Арбітражний суд Житомирської області (262000, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) порушив справу № 208 «Б» про банкрутство Печанівського консервно-сушильного заводу (с. Печанівка Дзержинського району, Житомирської області, р/р 26005262105001 в Дзержинському відділенні Житомирської дирекції банку «Україна», МФО 311012, код 07130404.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування.

Арбитражным судом Харьковской области (310022, г. Харьков, площадь Свободы, 5, Госпром, 8-й подъезд) возбуждено дело № 8575/7-71 о банкротстве Общества с ограниченной ответственностью «Союз-энерго», юридический адрес: 310036, г. Харьков, ул. Энергетическая, д. 3, код ОКПО 24281653, р/с 26000301926 в АК «Реал-банк», МФО 351588.

Претензии кредиторов и предложения санаторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования.

У номер

✔ **Донецьк**

Мінус мільйон

З початку року втрати видобутку палива через страйки досягли 1 мільйона тонн, повідомили кореспондентові "Голосу України" в Міністерстві вугільної промисловості. Тривають акції протесту на шахтах імені Менжинського та "Карбоніт" у Луганській області. Всього за дев'ять місяців в Україні видобуто 60,1 мільйона тонн вугілля — на 750 тисяч тонн понад встановлене завдання і на 3,5 мільйона тонн більше, ніж торік.

✔ **Черкаси**

Одні гроші — в банку, другі — в «тіні»

За повідомленням Черкаського обласного управління Нацбанку України, грошові ресурси обласних банківських установ становлять нині 343,9 мільйона гривень. Це на 19 відсотків більше, ніж на початку року.

У структурі ресурсів вклади населення становлять 107,6 мільйона гривень, або 31,3 відсотка. З початку року заощадження зросли більш як на 20 мільйонів гривень.

Та все-таки, констатує облуправління, у «тіньовій економіці», тобто поза банківськими структурами, перебуває нині близько 310 мільйонів гривень.

✔ **Сімферополь**

Фарбуватимемо вдома

Акціонерне товариство «КримавтоГАЗ», дочірнє підприємство російського концерну «ГАЗ», заклало фундамент під головне приміщення сучасного фарбувального комплексу потужністю 22 тисячі машин на рік. До кінця 2000 року тут освоять 17 мільйонів американських доларів. Спорудження у Сімферополі фарбувального комплексу зменшить собівартість виробництва автомобілів на 10 відсотків.

✔ **Луганськ**

Покатай нас, Чжаннюша, на тракторі

Лисичанське відкрите акціонерне товариство «Строммашина» випустило першу партію мінітракторів потужністю 18 та 20 кінських сил. Цей факт насамперед зацікавив місцевих фермерів, які не проти придбати собі «китайця». Так, так, трактори повністю складено із комплектувальних, що їх доставляють сюди із Харбінського тракторного заводу: діє підписаний договір про економічне співробітництво регіону з північнокитайською провінцією. Утім, не виключено, невдовзі після погодження з китайськими партнерами, внесок луганчан у створення трактора істотно збільшиться. Вже тепер машинобудівники області визначаються щодо імовірності виготовлення деталей на місці. Отож у наступному році, є сподівання, міні-трактор збиратимуть із комплектувальних, половина яких буде вітчизняного виробництва.

✔ **Фотофакт**

Кілька сотень юнаків направляють нинішнього року до Збройних сил України військкомати Києва.

***На знімку:** головний лікар медкомісії Мінського райвійськкомату столиці Володимир Немикин і військовий комісар цього райвійськкомату Олександр Пошаталов затверджують особову справу Віталія Мордвинова (праворуч), який служитиме в підрозділах спеціального призначення.*

Фото Івана МИХАЙЛЕНКА (ДІНАУ).

Перший крок зроблено. І впевнено

Авіація

(Початок на 1-й стор.).

Щоправда, саме як салон вона почне діяти з 2000 року, коли переїде зі столиці до Гостомеля Київської області. Але вже сьогодні не виникає сумнівів: країна, яка входить до десятки держав з завершеним циклом виробництва авіакосмічної техніки, повинна і в змозі мати власний виставковий майданчик.

Про серйозність намірів засвідчив той інтерес, котрий виявили до київської виставки офіційні делегації та військові аташе більш як 20 країн. У роботі «Авіасвіту-XXI» взяли участь авіавиробники з 15 країн та більш як 80 підприємств вітчизняної авіакосмічної галузі. А три тематичні конференції, які відбулися в рамках виставки, зібрали близько 700 фахівців з різних країн. Окремий інтерес викликала експозиція Військово-Повітряних сил України, котрі представили безпілотний літак-розвідник «Стриж» та чотири гелікоптери: Мі-2, Мі-8, Мі-24, Ка-27, а також 9 одиниць техніки наземного забезпечення польотів. Свої експозиції мали також 9 авіаремонтних заводів ВПС України. І, нарешті, родзинкою майбутнього авіасалону стала експозиція понад 40 літальних апаратів малої авіації, яка вперше була представлена в СНД.

Справжнім святом стали демонстраційні польоти вітчизняної авіатехніки на аеродромі колишнього закритого оборонного підприємства — заводу «Авіант», уперше доступного широкому загалу.

Підбиваючи підсумки, на виставці зазначили, що нині Україна є точкою перетину міжнародної кооперації західного та східного авіаринків. Зокрема, в Європі потенціал наших авіабудівників задіяно у проекті нового військово-транспортного літака Ан-7Х. Близькому Сходу Україна цікава своїми новинками — ближньомагістральним літаком Ан-140 та середньомагістральним Ту-334, які будуються спільно з російськими партнерами.

До слова, вже визначено механізм фінансування серійного виробництва нового військово-транспортного україно-російського Ан-70. Нині прийнято рішення про виділення 4 млн. грн. для підготовки виробництва за рахунок коштів Державного інноваційного фонду.

Щодо Ан-140, то вже зібрано і піднято в повітря перший літак на потужностях Харківського державного авіапідприємства, котре практично готове до виконання серійних замовлень. У Росії та Ірані перші серійні машини мають бути зібрані навесні наступного року.

І наостанок про космічний аспект виставки. Він, передовсім, стосувався проекту створення міжнародної космічної станції, котрий, зокрема, є одним з пріоритетів російської національної космічної програми. У ньому Україна буде представлена власним науковим модулем у складі російського сегмента станції.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.
Фото Михайла МАРКІВА (УНІАН).

Багато говоримо — мало робимо

Десять років тому, 28 жовтня 1989 року, Верховна Рада УРСР прийняла закон «Про мови»

Коментар

Попри розпливчастість і двозначність деяких його статей, то був революційний крок для того часу, який виразно підтвердив прагнення нашого народу до мовного відродження, до державності. Інша річ, що багато пунктів державної програми, розробленої для реалізації того закону, по суті, зосталися добрими намірами — і не більше. Бо коли б вони були виконаними, то наше рідне чиновництво вже мало б нарешті вивчити українську мову, а викладачі вузів читали б лекції державною мовою.

Ні, не можна стверджувати, що жодних зрушень у мовній сфері не відбулося. Вони є, особливо після того, як Україна відновила свою державність, стала незалежною. Але спроби бодай трохи виправити мовні деформації, заподіяні в Україні протягом століть, виглядають доволі кволо, і, що особливо непокоїть, — непослідовно. Скажімо, в тому-таки законі 10-річної давності записано, що абітурієнти, які вступають до вищих і середніх спеціальних навчальних закладів республіки, складають конкурсний вступний іспит з української мови. І ось на восьмому році незалежності Міносвіти України вирішує, що це... не обов'язково. Хіба не парадокс!

До чого призводить така непослідовність — бачимо на власні очі. Загальні тиражі україномовних газет, як стверджує Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Шевченка, скоротилися до 4 відсотків, а на недержавних каналах радіо й телебачення абсолютно панує російська мова. Податкове законодавство на відміну від цивілізованого світу не захищає періодики і книжки, надруковані державною мовою, чим доволі активно скористалися наші північні сусіди. А вища школа, за винятком вузів західного регіону і деяких з центрального, продовжує русифікацію українських студентів.

Та й багато статей закону «Про мови» після прийняття Конституції України ввійшли в суперечності з конституційними нормами. Отож нам потрібен новий закон.

Наше молоде суспільство, вражене хронічною хворобою малоросійства, ніяк не може усвідомити прописної істини: вміння легко, образно, точно спілкуватися державною мовою — то ознака культури людини. Мало того, її професіоналізму. Бо чи можемо ми собі уявити, щоб міністр чи депутат найвищого законодавчого органу Німеччини, Польщі або Росії не знав державної мови? «Абсурд», — скажете. А у нас — будь ласка! Ніби так і має бути.

Чи не тому і «звикаємо» до конфузів, який стався на блискучому творчому вечорі письменника і дипломата Дмитра Павличка в палаці культури «Україна». Вхідні квитки на вечір були видруковані мовою... сусідньої держави. Ніби на глум іменинникові-ювіляру, який стояв біля джерел народження Товариства української мови ім. Т. Шевченка, який своєю творчістю всіляко обстоює і захищає обереги рідного слова. І це, завважте, в палаці, який наділений статусом «національний».

Так, різні імперські режими багато доклали зусиль, щоб підрізати крила українській мові, щоб всіляко принизити її, витіснити з чиновницьких кабінетів і вузівських аудиторій. Але ніхто сьогодні не завдає їй стільки шкоди, як, за влучним висловом Д. Павличка, затятий зрусифікований хохол, демонструючи просто дивовижні зразки лінивства, обмеженості та нікчемства.

Роман ВАТРИЧ.

Хто в покупця у фаворі?

Вітчизняний стиль

Коли є нагода, подиміти класною цигаркою не відмовляються не тільки затяті курці. А ось нагод таких вітчизняна тютюнова промисловість майже не надавала. І причина не тільки у тютюні, який вирощують у нас і який через особливості клімату та грунту об'єктивно не міг наблизитися до традиційно вишуканих сортів західного чи американського зразка. Вважалося, що престижні зарубіжні марки нам просто не переплюнути.

Стереотип почали ламати медики, жахнувшись сплескові захворювань і смертності в суспільстві, де вже кожний третій — активний, а кожний другий — пасивний курець. Для всіх українських виробників тютюнових виробів було встановлено гранично допустимі норми вмісту смол і нікотину: в цигарках з фільтром відповідно 15 і 1,3 мг. Але найкращим стимулом став ринок, який і змусив тютюнників орієнтуватися не на гаманці, а на симпатії охочих покурити зі смаком та найменшою шкодою для здоров'я.

Сьогодні в особливому фаворі в покупців ті, хто за «дешево» пропонує «несердиту» сигарету, — елегантно оформлену та якісну. Щоб таку випустити, треба докорінно змінити саму концепцію праці. За основу взяти не прибуток будь-що, а добросичливе ставлення до майбутнього ПОСТІЙНОГО споживача. Саме таке «ноу-хау» додала в роботу з прилуцькими партнерами компанія Брітіш-Американ Табакко.

Нещодавно СП «Акціонерне товариство В. А. Т — Прилуки» проводило спеціальний «Тур якості» і відкрито демонстрували секрети оновленого виробництва, в яке інвестовано більш як 28 млн. доларів. Отож особливо цінним видалося не те, що кожна третя гривня у міцніючому місцевому бюджеті тепер — тютюнова, а те, що прилуцькі сигарети, де змішано 10 сортів добірного тютюну («Вірджинія», «Берлей», деяких середземноморських сортів) канцерогенно безпечні. В легкій фракції «Прилук особливих» конденсату майже вдвічі менше від гранично допустимої норми.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Редактор номера Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311201.
1 2 3 4 5 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України